

Satu-Mare, november 24.

Ara 4 lei

III. évfolyam 47. szám.

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Strada Mihai
Viteazul (v. Rădăci-a) 14. sz.

Goma Pál vezér- felügyelő Satmaron

Mi a célja Szatmármegye volt prefektusa itt tartózkodásának.
Az erős kezű Goma körútja.

Goma Pál, közigazgatási vezérfelügyelő, aki az elmúlt évben Satmar prefektusa és nemrég Beszarábia közigazgatási kormánybiztosa volt, vasárnap reggel váratlanul Satmarra érkezett. Goma Pál, Románia egyetlen közigazgatási vezérfelügyelője és Sat-

marra érkezése a közönség körében különböző kombinációkra adott alkalmat. Erős kezére vali, hogy

Beszarábiában ottléte alatt hét prefektust mozditott el állásából.

Még hivatalos helyről nyert ér-

telésünk szerint nem is sejtik, hogy a közigazgatási vezérfelügyelőnek Satmarra való érkezése mivel van kapcsolatban?

Goma Pál Sighetből érkezett Satmarra, ahol az ottani prefekturán három napig hivatal-vizsgálatot tartott.

nyilvánosságot is foglalkoztatta. A Kupoló üzemi ezek után biztos lépésekkel halad az új fejlődés felé.

Késnek a vonatok

A bukaresti nagy havazások miatt a vonatok állandóan későn jönnek Északromániába. A bukarest-sigheti gyorsvonat például tegnap tizenkét órai, ma pedig öt órai késéssel futott be a satmari állomásra. Semmi javulás nem remélhető, hogy ez a kereskedelmet s magánforgalmat megbénító késések elmaradnak és bihetetlenül nehéz viszonyokkal megterhelt ténnek nézünk elébe.

Méz kapható Str. Muntenia (Zárda-utca) 20. sz.

Megnyugodtak a Kupoló részvényesek

Mi történt a Kupoló gyár leépítése körül. — Új cikkek gyártására rendezik be a gyárat. — Igazgatósági ülés, amelyen kibékítették az új igazgatóság ellenzéket.

A Kupoló Vasöntőde Rt. az elmúlt év folyamán kritikus helyzetbe került. Részben a már akkor leromlott pénzügyi viszonyok, részben pedig a vállalat vezetőségében mindinkább kiéleződött diferenciák abba a helyzetbe sodorták a még nem régen életképes vállalatot, hogy a kérdést felhasználással oldja meg. Az utolsó pillanatban azonban az akkori igazgatóságnak egy-néhány óvatosabb tagja által felvetett ötlet megoldotta a helyzetet: a vállalat részvénytöbbségét átengedték a Princ Testvérek gépgyár Rt. érdekeltiségének és a vállalat vezérigazgatójával meghívták Princ Armin igazgatót. Princ Armin, miután átvette az új vállalatot, hozzáfogott annak a szanálásához. Ez nem könnyű feladat volt, mert a Kupoló ebben az időben már nagyon gyenge lábon állott és az új vezérigazgatónak a csőd vagy kényszerezegység szakadéka körül kellett visszamenteni a vállalatot. Ez a mentési akció természetesen csak úgy sikerülhetett, hogy ha a gyárüzem lélekzethez jut a hitelezők — nagyrészt külföldi cégek heves ostromában és a pillanatnyi helyzetmentés után annak sikerül az eddiginél jóval nagyobb produktivitást biztosítani. Ezt a feladatot vállalta Princ Armin és ennek a célkitűzésnek az érdekében kezdte meg tevékenységét. Ez a tevékenység éppen azon okok miatt, amelyeket fentebb vázoltunk, hogy úgy mondjuk operatív jellegű

volt. A gyárüzemet, amelynyire a szükség kívánta, leépítette az új igazgatóság, a leépítés alkalmával nyert értékekből fedezte a mulhatatlanul sürgős tartozásokat és a legközelebbi jövőre tüzte ki az új célt: a gyárüzemet új és az eddigieknél konzumensebb cikkek gyártására berendezni.

Ennek az energikus beavatkozásnak ellenzéke támadt a részvényesek táborából. Azok, akik a gyors leépítést látták és nem látták a célt — a gyárüzemnek újból való átépítését, azaz a jelszóval tömörítették az elégedetleneket, hogy a Princ cég veszélyeztetli a Kupoló egzisztenciáját és úgy akar megszabadulni a konkurens cégtől, hogy azt megsemmisíti. Ez a vád, amely az új igazgatót alaptalanul érte, a ma délelőtti 11 órakor iartott közgyűlésen vegképen elgyengült.

A közgyűlést éppen ennek a kérdésnek a tárgyalására hivta össze az új igazgatóság abból a célból, hogy az elégedetlenkedőket megnyugtassa. Csaknem kivétel nélkül az összes részvényesek jelen voltak a közgyűlésen, ahol Princ Armin vezérigazgató fellárva a helyzetet, ismételte azokat az okokat, amelyek a gyár átépítését szükségessé tették és feltárta azokat a lehetőségeket, amelyet az újonnan átszervezett üzem előtt vannak. A részvényesek megnyugodva hallgatták meg a vezérigazgató jelentését, be-

látták az eddigi tevékenységének szükségszerűségét, köszönetet és bizalmat szavaztak az igazgatóságnak és ezzel helyreállított a béke, amelynek megbontása már a

Tisztelt Cim!

Tekintettel arra, hogy a posta-viszonyok nem biztosítják azt, hogy levelünket kellő időben kézhez kapnák, ezúton hívjuk fel nagyrabecsült figyelmét az üzletünkben történt eseményekre. A helyzet úgy hozta, hogy a legközelebbi időben meg kell válnunk üzlethelyiségünkől, amelynek jelenlegi terjedelme azt az előnyös helyzetet teremtelte számunkra, hogy állandóan hatalmas árukészlettel álljunk a tisztelt vevőközönségünk rendelkezésére. Most, hogy a kényszerítő körülmények úgy hozzák, el kell hagynunk a jelenlegi üzlethelyiségünket s a kilátásaink nem garantálják azt, hogy a maihoz hasonló méretű új üzlethelyiséget szerezhettünk, válságos helyzetünk el úgy vagyunk kénytelenek megoldani, hogy hatalmas árukészletünket kiárusítsuk.

Erre a tisztelt vevőközönség számára riika kedvező alkalomra hívjuk fel b. figyelmét, ne mulassza el a kedvező alkalmat megragadni, hogy az összes szükségleteit érthetően kivételesen olcsó árban beszerezhesse.

Teljes menyasszonyi kelengye, vászon, szővel, selyembáronyok, selyemplüschök, női felöltő-kelmék, selyem marokenok, rengeteg arany, ezüst csipkék, hattyuprémek, butorszővelek, báronyok 140 Leutól, flanelek óriási választékban állanak b. rendelkezésére.
Linoleumok, paplanok, clothok, etaminok leg-szebb kivitelben, hallatlan olcsó árakban lesznek kiárusítva.

B. látogatását minél előbbre kérjük, hogy teljes szükségletét addig fedezhesse, amíg raktárunk felhalmozott készlete nagy és teljes.

Szíves látogatását elvárva, vagyunk

kibáló tisztelettel!

Friedmann Testvérek

Az Osváth lányok a vallás örültjei voltak

Egyedül bezárva a halott anyával — Beszégetések az anya szellemével. Mit mondanak a szomszédok? — Haláluk előtt minden adósságukat rendezték, de a temetésrendezőnek adósok maradnak a szegény Osváth lányok. — A 19 éves Margit élni akart. . .

Az Osváth lányok tragédiájára csak mende-monda, találgatás lehet a magyarázat. Hátrahagyott írásaik csak a temetkezésre vonatkozólag adnak instrukciót — egyetlen szóval sem engedik sejtetni, hogy mi vitte rá őket a szörnyűséges cselekedetre. A legkézenfekvőbb feltevések: anyagi nélkülözés, szerelmi bánat, betegség, — elesnek. Anyagiilag, ha nem is éltek gond nélkül, de munkájukból tisztességesen megélik a nem voltak nagygigényűek. Szerelmek? Alig férhet hozzá ez a szerencsétlen lányokhoz, akiket soha fiatallemberek lárságában nem láttak, akik általában minden lárságot kerültek és akik nagyon valóságosak voltak. A betegség fölfevése is esleik: mind a hárman erős egészséges fiatal lányok voltak.

Az édesanya után . . .

Egyetlen momentum, amelynek nyomán elindulhatunk a misztikus probléma megjeltesének útján az elhalt édesanyjuk utáni fájdalom. De amint minden tekintetben különböző természetűek voltak az Osváth lányok, ez a fájdalom is különböző az átlagos emberi érzésektől: nem volt ez a fájdalom a szónak hétköznapi értelmében, hanem inkább valami valóságos misztikummal átitott vágyakozás az édesanya után. Aki ennek az érzésnek a megnyilatkozásait látta — a közzvetlen szomszédok, akik visszamelekeznek az anya halálára, temetésére és az utána következő időkre, azt mondják, hogy nem is nagyon siratták az anyjukat az Osváth lányok.

— Még csodálkoztam is, mondta az egyik szomszédasszony, hogy milyen nyugodtan viselik a csapást.

Egyedül bezárva a halott anyával . . .

— Amikor az édes anyjuk meghalt — mondja ez az asszony, mi akik az udvarban lakunk csak akkor szerzettünk tudomást az esetről, amikor az orvos jött, hogy megnézzék a halottat. Elkeserem az orvost a lányok lakásáig, hát az ajtó be van zárva és a legkisebbik lány a Margitka egyedül van odabenn a halott anyjával. A két nővére kora reggel elment gyászruhát vásárolni és rázárták az ajtót.

— Nem fél maga kislány egyedül a halottal — kérde az orvos.

— Mitől féljek, jó asszony volt a mi anyánk, tiszta annak a lelke, nem bánt az minket.

Az anya szelleme halálba csábít . . .

A szomszédok elbeszélnek még, hogy a temetés utáni időkben, de mostanában is többször igen furcsa újságokat meséltek nekik a szegény lányok. Ilyeneket mondtak: — Láttuk az anyánkat az elmúlt éjszaka. Nagyon jól nézett ki, nagyon tisztán volt felöltözve.

Róth Áronné az egyik szomszédja beszéli. Egy napon a legidősebb lány ezzel az újsággal fogadja:

— Az éjszaka megjelent anya és azt mondta, hogy találkozott édes apámmal, nagyon jól ének csak fáj nekik, hogy mi idelen kinlódunk.

— Ilyeneket mondtak mindig szegények — mondja Róthné, a vallás egy kicsit megbabonázta őket.

A vallás örültjei

Hát ez az. A vallás megbabonázta a szegény Osváth lányokat. A vallás és babona különben is egy testvérek. Mind a kettőt költők ültették át a néplelekbe. Költőlelkű proféták, akik az élet nyomorúságait a költészet varázsszával, ígéretével akarták enyhíteni. Aki a küzdő életet vigasztalásul felvetítették a jótékony halált, akik a halál borzalmas elképzelései ellen új életet hirdetnek a halál után. Az Osváth lányok gyenge, hajlékony női lelkét megragadták a vallás babonás elképzelései, igazi valószínűségnek hitték a meséket, az új szebb életet, amely a halál után következne — mondjuk ki a szót: az Osváth lányok örültjei voltak.

Hogy mind a hárman egyformán szívesen haltak meg, vagy egyiknek vagy másiknak erősebb fanatizmusa győzte le a gyengébet, arra vonatkozólag csak annyi adat áll rendelkezésünkre, hogy a legfiatalabbik a Margitka Darára akart menni tanítónének, ahova ki is neveztek, de a nővérei nem engedték. Az elmult nyáron férjhez akart menni, kéréje is vol, de a nővérei ezt sem engedték. Ugy látszik a szegény 19 éves Margitka ragaszkodott egyedül az élethez. De ezt a ragaszkodást is elerőlteltette a két nővér szuggesztív parancsa.

Készültek a halálra

Hogy régebben készültek a halálra, annak igazolására is akad egy bizonyíték: a különben jól kereső lányoknak üres volt az élelőskamrája és semmi fájok sem volt félire.

Egy jó hiszemű adósság

A szegény lányok nagyon

becsületesek voltak. Mielőtt öngyilkosok lettek, minden adósságukat kifizették, még az államról sem felejtkeztek el — egy 720 lejes követelésüket adóra testálták. És mégis a sors úgy rendelte, hogy ezek a pontos becsületes lányok a haláluk után egy olyan adósságot csináltak,

Csempészlesen Berkovics bácsival

Figyeljük a peage vonal vonatait. — Hogyan dobják le a csempészárut? — Berkovics bácsi szenvedélyből üzi a mesterségét.

... Tul Szigeten, a vonat futóútj és otthagy a Tisza partján, a sötét és hideg éjszakában. Meg kell örülni. A vonat vörös és meleg egyszerű mőr messziről bucsuzik, egyedül maradok. A város felől sötét és féls és bizonytalan vonalak ijesztnek, a Tisza világos csikja felé indulok. Fegyverzár kattan és egy hang modrul rám:

— Állj! Ki az? . . .

— Tessék vigyázni avval a puskával. Ide megyek a faluba csak még nagyon korán van.

— Szó? Jelszó? Névem Berkovics . . .

Kezelünk.

Berkovics urnak szakállán van, látom a cigarettám tüze és hallom a bizalmas, barátkozó, boldogító hangját.

— Menyünk kérem egy kicsit arráb, itt nagyon közel vagyunk a határhoz, még belépünk itt Csehszágba kérem. Tessék velem tartani kérem, sokára lesz még reggel.

— Köszönöm Berkovics ur, önnel tartok. És mit tetszik itt csinálni egész éjszaka Berkovics ur. . .

— Gut, dasz iszt gut, hogy én mit csinélók itt éjszaka? Na nán majd nappal csinélók. Ez kérem a csempész-streck. . .

— Mi az a csempész-streck?

— Mi az a csempész-streck? Ez itten egy csempész-streck. Ez itten.

Jönnek a cseh-vonatok és itt dobálják le a portékát a román oldalán, jönnek a román vonatok és dobálják a portékát a cseh oldalán . . .

— Milyen portékát?

— Milyen portékát? Amilyen a szezon. Nyáron selymet, télen szacharint. A minék a szezonja van, olyan portékát.

— Na és ön felszedi Berkovics ur?

— Hogy én felszedem? Én szedem fel? Áber. Én vagyok az ellenőr. Én vigyázom a dobálást. Hogy le legyen leplezve. Én vagyok az ellenőr. Hivatalos ellenőr vagyok. . .

amit soha többé nem fognak tudni kifizetni.

Az adósságot Tibi Gyula temetkezési vállalkozó terhére csinálták. A szegény lányok a vagyonukról leltárt készítettek és összes ingóságait, mintegy 30—40 ezer lejre taksálták. Az árvaszék megállapítása szerint ezek az ingóságok még a negyedrészt értékben sem fognak elkelni az árverésen és így az összes költségek levonása után, alig ha kerül ki belőlük az érkezőpórsó ára. Szegény Osváth lányok így jóhiszeműen bár, de bűnbeestek a haláluk után . . .

Messziről egy érkező vonat futóútj és Berkovics ur erőiesen megfogta a karom. A keze reszketett és elfulva hadarta.

— Most nagyon vigyázni. . . Nagyon tessék vigyázni. Kérem a vonatra. . . mindjárt itt lesz. . . megjegyezni hova esik a lada . . .

Berkovics nr egy bokorba húzott és a fejem a vonat irányába tolt. Prűskölt és vágatott az éjjeli idegen a csempész strecken, mi meg Berkovics urral a repülő szacharint lestük. A mozdonny szikraesőjében revültem, amikor Berkovics ur egyszerre megszólalt.

— A fene essen beléd. . .

— Hogy tetszik, kérdeztem.

— A fene essen bele. Már nem lesz semmi. Jelezték.

— Rik jeleztek?

— Jelezték a báverek, hogy nem kell dobálni. Észrevettek engem vagy más valakit és jeleztek. Láttam, hogy jeleztek . . .

— Na és hogy jeleztek?

— Jelezték egy villanylámpával, egy kicsi villanylámpával jeleznek. És ha jeleznek, nincs dobálás. . . Fene egyen meg őket . . . Három helyen láttam a jelést.

— Én nem láttam

— Maga nem láthatott.

Maga a vonat felé nézett. Egy kell aki hatra nézzen. Határolt jön a jelzés. . .

— Berkovics ur minden éjjel itt van.

— Hacsak lehet itt vagyok minden éjjel. Tetszik tudni egy olyan dolog, ezt nem lehet másra bízni. Ezt kell, hogy ez ember maga csinálja. Üzentek már nekem golyót, mikor egyszer a portékát számlával dobálták át és én megfogtam a portékát is, meg a számlát is. Akkor nekem golyót üzentek. . . Én nem félek, én nem bírok aludni, ha nem jöhetnek, nekem itt kell lenni . . .

— Ha egyszer ez a hivatala . . .

— És ha nem is ez a hivatalom. Most például nem is

ez a hivatalom véletlenül. Most véletlenül... Tetszik tudni van nekem négy fiam, van nekem négy fiam, Ignác és van a Sándor...

— Ez csak kettő.

— Kettő van Ignác és van kettő Sándor...

— Ignác és Sándor ez két fiu.

— Ignác és Sándor ez nálam négy fiu. Nálam ez négy fiu. Nálam kettőt híjnak Ignác és kettőt híjnak Sándor.

Tessék hagyni, hogy mondjam. Emiatt, hogy kettőt híjnak Sándor és kettőt Ignác, akaasztottak rám egy okirathamítás pert, egy katonaszabadtás pert, egy egész májsze. És fefüggesztettek. Fel vagyok függesztve...

— Hát akkor miért jár a streckre éjszaka, ha nem muszáj?

— Mert járok. Miért ne járjak?

Berkovits ur egyik szeme

be van költe, éjszaka a strecken botorkál, lefüggesztre is, kekötött szemmel is, ha golyó jönne is...

Lassan reggel van. Szigoruan hozzáfutok utoljára.

— Mondja Berkovits ur, mivel csinálta azt a fegyverkattogást?

Berkovits ur csendesen összehuzza magát és szégyelődően mo'gyog:

— A bicskámval kérem... Jak—

Azonnal értesítették a rendőrséget, a helyszínen megjelent a hatóság: Dr. Goga ügyész, Dr. Dumitrescu rendőrőnök, Dr. Halász hatósági orvos, Juró rendőrkapitány, Lapusán és Danicel deklétvek. Konstatálták a halált, a holttestet elszállították a szomszédházban levő kórház hullaházába.

Ezek a részletei a tragédiának.

Ismét egy fiatal, harminc éves ember dobta el magát az életet. Ismét felvetődik a kérdés: miért? Egyetlen leletet, amit erre a miérre adni lehetne az hogy ismerőseinek, hivatalnoktársainak mindég panaszkodott.

— Nem lehet megélni a fizetésből. Két eset áll elő: tem vagy lopni vagy elpusztulni. Ha lopok börtönbe kerülhetek. — Inkább a halál, mint a börtön...

Egy minisztertanácscon meg tárgyalhatnák szegény Hermann Oszkár tragédiáját... Amikor arról lesz szó, hogy a tisztviselők fizetését rendezzék. Egy dokumentummal is szolgálnak ennek a minisztertanácsnak! Hermann Oszkár előjárásági alfonök összes hagyatéka száz lej készpénz...

Öngyilkosság járvány tört ki Salmaron.

Az Osváth lányok példája. — Ujabb négy öngyilkosság egy nap alatt. Hermann Oszkár előjárásági alfonök agyonlőtte magát. — Egy szatmárhegyi paraszttasszony felakasztotta magát. — Egy volt városi tisztviselő és egy kereskedő öngyilkossági kísérlete.

Még fel nem ocsudott a város az Osváth lányok borzalmas tragédiája után — tegnap este újabb öngyilkosság híre borzongatta az embereket. Ismét egy véres, halálos tragédia: egy fiatal harmincesztendő hivatalnokember dobta el magát az életet. Hermann Oszkár a városi előjárásági helyettes főnöke az Áttila-utcai Matolcsy korcsmában mulatozás közben revolverral halántékán lőtte magát és szörnyethalt.

Hermann Oszkár széles körökben ismerték, a kellemes modoru jóindulatú hivatalnokembert mindenki szerette a tragédia híre általánosan döbbenetes részvétet keltett.

Este hét óra tájban ment Hermann Oszkár a Matolcsy korcsmába egy Peres Sándor nevű ismerőseivel. Már előzőleg mulathattak valahol, mert — ha nem is részegen — de spicces hangulatban kerültek a korcsmába.

Leültek a kályha melletti asztalhoz és egy liter bort rendelték.

Nem élek én soká...

— Hozzon egy litert a jobbkézből Matolcsyné — mondta Hermann — hadd igyunk legalább, úgy sem élek én már sokáig.

Nem tulajdonítottak semmi jelentőséget ennek a kijelentésnek, megszokták már ilye spicces állapotban mindig a halált emlegette.

Cigány is volt a korcsmában, a liter bor mellett vig mulatozás indult.

Mondják meg a legkisebbik Osváth lánynak...

Ez volt a Herman Oszkár kedvenc nótája — ezzel kezdte a cigány.

— Hadd abba fiam, kihűlt már bennem a szerelem.

Egy reménytelen szerelem története van a nóta hátterében — Hermann sokáig udvarolt egy leánynak, meg is kérte, de a leány szülei elutasították. A leány különben az elmúlt hetekben tartotta az esküvőjét — mással...

Hivatalnoksors...

— Ne huzd ezt a nótát cigány — nem kell mar nekem

nóta sem. Nem adtak hozzám, mert rongyos szegény hivatalnok vagyok. Becsületlen vagyok — az nem számít. Ha nem lennék becsületlen — akkor talán jobb lenne a sorsom, lenne pénzem és én tartottam volna a lakodalmat... De én inkább meghalok, semhogy becsületlen legyek... Meg is halok rövidesen — ez a világ nem becsületlen embernek való...

Előszedett egy Browningot és játszani kezdett vele. A korcsmárosné figyelmeztette, hogy bajt okozhat, vigyázzon a revolverre.

— Nem bánt az mást, Matolcsyné, csak engem! Ugy van belanítva!

Kimegy az udvarra — a korcsmában ülők egyszerre csak lövés zajára riadnak. Néhányan kiszaladnak — Hermann nevelve fogadja őket.

— Ne féljenek, csak a levegőt lyukasztgatom egy kicsit!

Rövid idő múlva visszatér a korcsmába, kezében a revolverral a cigány elé áll — a román nemzeti táncot a Sír-bí huzatja. A g-orstempójú muzsikára vadul táncol a cigány előtt.

— Tegye már el ezt a revolvért, még bajt csinál — figyelmeztetik minden felől.

A vadütemű tánc alatt egyszerre csak a halán-

tékához emeli a revolvért, lövés dördül és a szerencsétlen ember hangtalanul, jalkiáltás nélkül összerogy.

— Szép halála volt — meséli a korcsmárosné. Megsemmocant többé, egyet sem rángott, azonnal kiszenvedett.

A golyó a jobb halántékán ment be és a bal halántékán keresztül a falba furdott.

Még három öngyilkosság

Az elmúlt éjszaka újabb öngyilkosság történt. H. volt városi tisztviselő, konyhakész elvágta a kezén és nyakán lévő ütőereket. Válságos állapotban a kórházba szállították, ahol az első segély után állapota javult. Életben maradásához van remény. H-t

az anyagi gondok

készítették az öngyilkosságra.

Özvegy Némethy Jánosné 63 éves szatmárhegyi asszony a láskamarájában felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka az elviselhetetlen nyomor.

Egy kereskedő öngyilkossági kísérletéről is beszélnek a városban. A híresztelések

szertint a kereskedő tegnapelőtt éjszaka a lakásán felakasztotta magát. A családja észrevette, levágták és sikerült idejében visszamenteni az életnek...

Mi ez a rettenetes járvány, ami közénk furdott és borzasztó pusztítást kezdett? Mi az oka annak, hogy az emberek ilyen tömegesen menekülnek az élet küzdelmei elől a halálba? Egy ólomgolyó, egy darab kötél, egy konyhakész megoldja a problémákat. Visszakísértének a világháború bünei és gyógyításra nincs lehetőség a gazdasági helyzet ma sokkal rosszabb, a nyomor ma sokkal nagyobb, mint valaha. Ebben a rettenetes millióban az idegrendszer felmondjuk a szolgálatot — ennek tulajdonítják az öngyilkossági járványt.

Center csatár és sertés karmanádi.

Miért veszítette el a Törekvés az SzSE. elleni bajnoki mérkőzést? Egy kis mécsessel a football dzsingelben.

A középiskola felsőbb osztályaiban behatóan és sokat foglalkoznak a magasabb matematika keretei között az úgynevezett egyenletekkel. Amennyire meg vissza tudok emlékezni van egyenlet egy ismeretlen és több ismeretlennel. A megfejtés valahogy úgy történik, hogy az ember bizonyos átcsoportosításokat végez, aztán az ismeretlenek helyébe ismerősöket helyez és a végén minden jó lesz, a diák: „felsőbb osztályba léphet.”

Arról van szó, hogy alapján véve a football kedvelő publikumnak halvány sejtése sincs arról, hogy ez a közkezdelt játék tulajdonképpen: magasabb matematika. Azt hiszik, hogy ez egy olyan egyenlet, ahol nincs ismeretlen. Vannak club-vezetők, akik

szintén ebben a hiszemben vannak.

Azt akarjuk itt illusztrálni, hogy milyen nagy tévedés ez. A football egy olyan egyenlet, ahol rengeteg ismeretlen tényező működik közre annál a bizonyos eredménynél. Jó, ha ezt a publikum is tudja, de ha nem tudja, nincs nagyobb baj belőle. De jaj, ha mindezzel valamelyik csapat vezetőse nincs tisztában. Ez a csapat megbukik, nem a footballból, amelyet egyébként nagyon szépen játszhat, hanem a magasabb matematikából és bizony-bizony nagyon könnyen: „második osztályba léphet”.

Egy football egyenlet

A tanításnak legeredményesebb módja példával illusztrálni. Épen azért

fel fogunk állítani itt egy egyenletet, amelyről a publikum azt hiszi, hogy nincs benne ismeretlen. Aztán majd behelyettesítjük a háttérben szereplő ismerősöket és mindenki megéri a dolgot.

A múlt héten zajlott le az Sz. S. E. és Törekvés bajnoki küzdelme. Felállott egymással szemben a két csapat. Ismerősök voltak mindkét csapatban a játékosok, kivételesen nem volt hiba a bíró körül sem, rendben volt a pálya, helyén voltak a taccsbírák és taccsvonalak. Mindenki azt hitte: No most majd jön a játék s aki jobban tud, az majd haza viszi a pontokat. Nem így történt. A naivak nem számoltak az egyenlet ismeretlenségeivel. A Törekvés négy góllal volt jobb az

ellenfelőlé és mégis 20 eredménnyel elvesztette a mérkőzést.

Gyerünk az ismeretlenekkel

1.] Első ismeretlen a Pannónia szálloda és vendéglő, amelynek évente meg lehetőséget nyújt a Pannónia részére való husszállítást, de eddig nem sikerült megkapnia.

2.] A Pannónia egyik tulajdonosa az Sz. S. E. lelkes pártfogója.

3.] A Törökcsatár centercsatárának papája mérszoros és hentes, aki már régebben ambicionálja a Pannónia részére való husszállítást, de eddig nem sikerült megkapnia.

4.] Pár nappal a bajnoki küzdelem előtt a centercsatár papája felhívást kap a Pannóniától, hogy tegyen ajánlatot.

5.] Tudomására adják, hogy nyomtatók a centercsatárt is rá kell tenni a mérlegre.

6.] A régi szállítótól elveszik az üzletet azzal az indoklással, hogy az új ajánlattevő a karmonadtól olcsóbban adja.

Mindjárt meg van fejte az egyenlet

ha az ember mindezeket az ismeretleneket behelyettesíti. Megkapja rögtön arra is a magyarázatot, hogy a Törökcsatár eddig kiváló játékosai mitől volt ezen a mérkőzésen úgy megbabonázva. Egyetlenegy labdájuk sem ment a partnereikhez, vélelőn mind az ellenfél játékosaihoz szaladt.

Az egyenletnek ez az ismeretlenje valahogy megfejtődött mindjárt más, vagy harmadnapra, amikor egyik helyi lap boldogan jelentette, hogy: "Szegedy István az Sz. S. E.-ben". Csak azt nem jelentette, hogy már akkor is az Sz. S. E.-ben volt, amikor még a Törökcsatár játszott bajnokot.

Még egy kis bizonyíték kell? Szegedyt egy régebbi kiállítás mint pár hétre fel kellett volna függeszteni, úgy hogy ezen a mérkőzésen nem is játszhatott volna, Érthetetlen volt, hogy az intéző bizottsági ülésen a loyális ellenfél előkelőségének az intéző bizottság Sz. S. E.-beli tagja kardoskodott legjobban amellet, hogy a kiváló játékost csak dorgálásra ítéljék.

Ezek után látja a.t. publikum, hogy milyen naivnak tetszik lenni [finom vagyok]. Azt tetszik hinni, hogy a football az egy olyan labdajáték, amelyet lábbal a pályán játszanak. Fenét! Husszállítás az egész, amelyet nagyrészt a zöld asztal mellett ravasszággal játszanak.

Footballhoz is szükséges a magasabb matematika.

Végül a csalfa centercsatár átvonulásához indulni ajánljuk azt a közismert kuplét, hogy:

„Jaj de finom a disznóhús,
az emberhús, a disznóhús...”

— Az Izraelita Jótékony Nőegylet vasárnap délelőtt a városi színházban matiné tartott. A műsor minden egyes száma nívót reprezentált. Feketéné Herman Ella tökéletes művészi játéka és Fischer József kiváló előadása Anatole Francról voltak a gazdag program ékességei.

— A villamosmű igazgatósága tisztelettel kéri az áramfogyasztó közönséget, különösen az üzletlajdonosokat, hogy hétfőn és kedden este hat és nyolc óra között a legnagyobb takarékosággal használják az áramot és csak a legszükségesebb világítást vegyék igénybe, minthogy — előállott technikai zavarok miatt — a jelzett időn keresztül a telep képtelen volna kielégítő világítást szolgáltatni. Ezen időn túl a világítás korlátlanul használható.

* A Fratii Friedmann cég mai számunkban meg-

jelent körülvérelé felhívjuk az olvasók figyelmét. A mai viszonyok között fokozottan nagy érdeklődésre tarthat számot az a kiállítás, amelyet a cég hirdet és amelyen mindenki igen előnyösen szerezhethet be szükségleteit.

— Fölhívás a szállásadókhoz az idegenek ügyében. A sziguranca a következők közlésére kért fel bennünket. Fölhivatnak a szálladók és összes lakásadók, hogy figyelmeztessék idegen alattvaló lakókat arra, hogy a város területére való érkezésük után 24 órán belül kötelesek a sziguranca személyesen jelentkezni. Akik huzamosabb ideig akarnak az országban maradni, azok jól megindokolt esetekben 10 nappal a tartózkodási engedélyük lejáratát előtt, amelyben a vizumok még érvényes, írásban kérik továbbítt maradásukat. Gyártulajdonosok, üzletlajdonosok, akiknek szolgálatában

idegen állampolgárok vannak, ugyancsak 10 nappal ezek tartózkodási engedélyének lejáratát előtt, adják be jól megindokolt kérvényeiket, amelyekhez mellékelendő a munkaügyi felügyelőség és az iparkamara értesítése.

SZÍNHÁZ

Hétfőn, kedden és szerdán Nagybanján játszik a társulat.

Harisnyák, zoknikban
legnagyobb választék
ICZKOVITS
TESTVÉREKNÉL
Piata Bratianu (Deák-tér)

Külföldi
Bőrdíszmű Bőrönd Táskák
Imperial díszműáruház
Calea Tralian (Áttila-utca) 2 szám
Gyári lerakat! Gyári árak!

Halló! **Figyelem!** Halló!
Hó- és sárcipők
szakszerű javítását speciális módon megkezdtem.
Ugyanott uri és női cipőt a legmodernebb kivitelben a legújabbakban készítek.
Grünfeld Adolf cipész Bulev. Besarabilor [volt Batthányi-utca] csak 16 szám

Női és férfi divatkelméket

Bevezetési árak! Előnyös fizetési feltételek!

legszebb választékban és legelőnyösebb árakban vásárolhatunk

Piata Bratianu 22. szám alatt

Friedmann Miklósnál

Olcsó

Occasio

Árusítás

Cipő

Lei
295

árban

Lei
395

árban

Lei
495

TURUL cipőraktár

Satu-Mare P. Bratianu 12